1876. III. évfolyam. 156. szám. Debreczen, Szombat, augusztus 12.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban, a városi könyvnyomdában, (városházépület, az udvarban balra;) azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivatalnál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.
A DEBRECZENI SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények a szerkesztői irodában vétetnek fel. *Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába* a városháza épülete alatt (Rózsatér) czimzendők.

Debreczen, auguszt. 12.

△ Miolta a keleti háboru hirei borzongatják a jámbor polgár pamlaghoz szokott hátát, azolta annyi különbféle hirek szárnyaltak a hadakozó felek egymás iránti kegyetlenségeiről, hogy az európai civilisatió szinvonalán álló emberszeretet egészen elkeseredett az egész hadi manipulátió nagymesterei és bábjai iránt.

Tény az, mit nem akarunk vitatni, hogy a török-szerb háboru különbözö népei annyira gyülölik egymást, mint gyülöli a szolga az ö urát, s az ur az ö fellázadt szolgáját. Nem két szabad nép közt folyó háboru ez, hanem a százados gyülölet vérszomjas kitörése, mely nem csupán a jogért, a szabadságért, a jóllétért küzd, hanem pozdorjára törni, megsemmisiteni igyekszik ellenét. Legalább a felkelök érzeménye ez.

Midön Szerbia és Montenegró a fellázadt Herczegovina- és Boszniához csatlakozott, tulajdonképen felgyujtá a háboru már-már szunnyadó üszkét, egész Európa (kivéve a kétszinü játékban elmés Oroszországot) a törökök pártján volt, s ellenszenvének egész megvetésével viseltetett a szerbek és montenegróiak iránt, kik Európa békéjét ok nélkül, csupán százados gyülöletük által tuszkolt harczi viszketegből, tették oly igen kemény próbára.

Mi volt ezen ellenszenv nyilvánulásának természetes visszahatása? Az, hogy a szerb et comp. hadakozó keresztény testvérek kigyót-békát forgalomba hoztak a pogány török ellen, hogy a legégrekiálltóbb szinekkel festették a törökök állitólagos brutalitását, s ezzel kapcsolatban forgalomba hozták azon véleményt is, hogy ily kegyetlen, az európai müvelt népek családjába nem illő ázsiai nemzet nem érdemli az európai levegöt; ki kell kergetni Európából brevi manu.

Ezzel a szerbek elérték azt, hogy 1-ör a törököket blamirozták, 2-or az igy mesterségesen készitett részvétet kizsákmányolhatták. Ezt mutatja a magyarországi szerbek fanatikus pénzgyüjteménye, ezt azon mozgalom, mely Angliában a szerb keresztények felsegélése czéljából nemesak megindult, hanem folyamatban is van.

Mi soha sem hittünk a törökök kegyetlenségében, hanem igenis a müvelt lázadók örületes gyülöletéből folyó brutalitásban. Eléggé igazolja ezt Montenegró azon keresztényies eljárása, hogy a török foglyokat egész hidegvérrel leöldöste volna, ha nem akadt volna egy monárchia, Ausztria-Magyarország, mely a montenegróiak felebaráti szeretetének hirét fényesre csiszolá, eltartván Montenegró fogjait.

Igaz, hogy kegyetlenségek a török-szerb háboruban fordultak elö. De hát melyik háboruban nem fordultak elö kegyetlenségek? Nézzünk csak vissza a müvelt franczia-porosz nemzet 70-ki csatáira, nem épen oly hajmeresztő hireket hozott-e a táviró egyik vagy másik hadakozó fél brutalitásáról, mint minöket ma a szerbek a törökökre rádisputálni szeretnének.

Beszélnek legujabban a bolgár kegyetlenségekről. Lehet igaz, lehet nem. Hogy ok nélkül nem zörög a haraszt, az tény, de hogy semmiféle háborus hir nem nélkülözheti a tulzás kacsáit, az is tény. E tárgyban egy török lap, a „Bassiret“ igen jellemzöen nyilatkozik, melyet azért igtatunk ide, mert — nagy részben — hajlandók vagyunk aláirni.

„A törökök — mondja nevezett lap — nem elnyomók. Az az északi szél, mely a lázadás tüzét Bosznia és Herczegovinában felszitotta, végig járt a szerencsétlen Bolgárországon is. E tartomány lakosságát, mely évszázadokon át hü volt, északi ügynökök lázadásra uszitották. És minthogy az izgatók nem birták azt elhitetni, hogy a bolgárok azért ragadtak fegyvert, mert a törökökkel nem tudtak megférni, hát más taktikát választottak, temérdek hamis vádat emeltek a mohamedánok ellen. Az angolok is elhitték ezt.

De ha a törökök a bolgár felkelés alatt szigoruak voltak, ugy csak repressáliákat gyakoroltak. A törökök még szelidek és jóakarók voltak, ha tetteiket összehasonlitjuk a bolgárok által elkövetett kegyetlenségekkel. Ök csak védelmezték magokat. A muzulmánok nem fanatikusak. Ha azok volnának, akkor *hóditásaik idején kiirtottak volna minden* kereszténytet, és ma itt nem léteznék épület, mely „keresztény templom“-nak neveztetik. Köztudomásu, hogy a törökök, mily bánásmódban részesitették a kereszténveket Konstantinápoly elfoglalása után.

De hogy viselték magukat a keresztények Spanyolországban az arabok iránt? Hány ezer arabot égetett el az inquisitió? Mennyi lealáztatásban részesitették Európában a mohamedánokat?

De vannak uj példák is. Elfeledhetjük-e az oroszok kegyetlenkedéseit Georgiában és Kaukázusban, a lengyelek kinzását, az irhoniak szenvedéseit és a hindostani lakosság elnyomatását? — Ily alávalóságokat a török történet nem bir felmutatni.“

Igaz. Magyarország története tanuskodik arról, hogy a törökök sokkal-sokkal kereszténviebbek voltak hóditásaik fénykorában Magyarország iránt, mint más nemzet abban a bizonyos korban, melyre fátyolt vetettünk! S ezen jellemvonás — azt hisszük — ma is megvan.

— **A fővárosból tegnapelött egy küldöttség** ment király ő felségéhez, hogy a József nádor emlékére tartandó ünnepélyre meghivja. Ez alkalommal Ráth Károly főpolgármester következő beszédet intézte király ő felségéhez:

Felséges császár és apostoli király!
Legkegyelmesebb urunk!

Budapest főváros törvényhatósága a bizottsági közgyülés egyhangu megállapodása folytán elhatározá, hogy dicsö emlékezetü József főherczeg, Magyarország feledhetlen nádora, kinek halhatatlan érdemei törvénybe igtatvák, s ki különösen a főváros ujjáalkotása körül soha meg nem hálálható érdemeket szerzett, születésének százados évfordulóját kegyteljesen megünneplendi.

A legöszintébb hála és kegyelet ezen magasztos ünnepe szept. hó 3-án fog megtartatni.

Magyarország fővárosa képviseletében és azon öseinktől öröklött legmélyebb alattvalói hódolat és törhetlen hüség érzetével, melyet a főváros Felséged és a dicsőségesen uralkodó fejedelmi ház iránt keblében táplál, jelentünk meg cs. és ap. királyi Felséged legkegyesebb szine előtt, és azon legalázatosabb kérelmet bátorkodunk előterjeszteni, miszerint a nagy nádor boldogult József főherczeg emlékének szentelt, és a főváros által rendezendő hála és kegyelet ünnepét cs. kir. ap. Felséged, valamint a Felséges császárné s királyné legkegyelmesebb asszonyunk és nagyreményü koronaherczeg ő cs. kir. Fensége legmagasabb megjelenésével kitüntetni kegyeskedjék.

Engedje meg Felséged, hogy ez alkalommal is még azon legalázatosabb kérelmet terjesszük elö, miszerint Felséged Magyarország fővárosát, s annak tántorithatlan hüségü polgárait továbbra is legmagasabb királyi kegyelme által boldogitani méltóztassék.

Ö felsége a főpolgármesternek ezen beszédére következőleg válaszolt:

Megelégedéssel értesültem a kegyelet azon szép tanuságáról, melyet a főváros boldogult nagybátyám, a felejthetlen Nádor emlékét tisztelni és megünnepelni szándékozik.

Személyes megjelenésemet az ugyanakkor tartandó katonai nagyobb gyakorlatok miatt nem igérhetem ugyan meg, de legyenek meggyözödve, hogy a távolban is meleg részvéttel, és rokonszenvvel fogom kisérni egész családommal ezen ünnepélyt, a melyhez való meghivást, a királyné és a korona-herczeg nevében is öszinte köszönettel fogadom.

— **A tanfelügyelök kinevezését** közli a hiv. lap tegnapelötti száma. Ha a kinevezettek névsorán végig tekintünk, azt fogjuk tapasztalni, hogy igen csekély azon tanfelügyelök száma kik megmaradtak, s mintegy harmada az állomásoknak még nincs betöltve. Legelöször feltünö e kinevezéseknél azon változás, melyet az uj kinevezési törvények megköveteltek, hogy t. i. az eddigi tankerületek némelyike, a megyék szerint külön választatott. Másodszor feltünö, hogy a kinevezettek között jóval tulnyomó számmal vannak a szakférfiak, mit mindenesetre az uj szervezet elönyeként emelhetünk ki. Az uj Hajdumegye s az alsó-szabolcsi kerület tanfelügyelöjéül továbbra is Kiss József maradt meg.

— **Föispáni kinevezések.** Mint a hiv. lapból olvassuk Békésmegye főispánjává Beliczay István, Nyitramegye és Szakolcza kir. város főispánjává pedig Frideczky Timóth neveztetett ki.

A HÁBORU.

A fölkelök csapatai sajátságos helyzetben vannak. Elöl tüz, hátul tüz. Nemcsak Szerbia keleti és déli részén, hanem délnyugaton is rosszul megy a dolog. Csolák-Antics Dervis pasa csapatai által megveretett Javornál, — s hadseregével Ivániczig üzetett vissza a törökök által, kik Nova város irányában két kilométernyire vannak szerb területen a határtól.

Egy belgrádi sürgöny (aug. 10) különben igy adja elö a helyzetet:

„A tegnapi hivatalos sürgöny, mely szerint Csolák Antics a törökök fölött győzedelmeskedett volna, teljesen valótlan. Megbizható forrás szerint ellenkezöleg a törökök nagy győzelmet arattak a szerbeken Javornál és öket Ivániczáig szoritották vissza. Javort a törökök elfoglalták. Északon a törökök a Dunapartig, Kladováig nyomultak előre, nyugat felé pedig Brza-Palankától Milanovácznak vették utjukat.

Nikolics hadügyér azt mondá tegnap, hogy meg nem foghatja, hogy honnan merithetnek és fejthetnek ki a törökök annyi erőt. Daczára a törökök minden oldalról elönyomulásának, itt még sincs engedékenység, elvan határozva a harcz a végsőig, szükség esetén Belgrádba fognak visszahuzódni és azt védelmezni; az összes itt levő tartaléklegénység sáncz munkálatokra hivatott be. A régi erödök a Szávától a Dunáig Tortsideren át Vracsárig védelmi állapotba helyeztetnek. Risztics tegnap nehány angol hirlap tudósitó előtt oda nyilatkozott, hogy a harczot tovább folytatják. A lakosság nagyon le van verve, de nyugodt és áldozatkész. Az eddigi gazdálkodás ellen még csak akkor fog kitörni a vihar, ha a csapatok a háboruból vissza kerülnek. A katastropha nem fog sokáig váratni magára, mert angol tudósitók szerint a Javor- és Timok hadseregénél ép oly mizerabilis állapotok vannak, mint a drinai seregnél.“

Csernajeffnek egy bécsi lap szerint 200 orosz tisztje van. Hivatalos adatok szerint a szerbek eddigi vesztesége 6260 halott, 5600 sebesült. Szerb kórházakban 740 török sebesült van elhelyezve.

A török kormány, mint Stambulból jelentik, el van határozva a háboru befejezése után nagy hadiadót kivetni, melyből kárpótolandja a bolgár falvakat.

Mukhtár pasa helyzetéről ma ujabb tudósitás érkezett. E helyzet korántsem kétségbejtő, mint a montenegrói hivatalos lap hiresztelte. A „D. Ztg.“ tudósitója beszélt Muktár pasával Trebinjében. A pasa azt mondá, hogy seregével azért jött Bilekből Trebinjébe, mert itt sokkal jobb összeköttetései vannak Ragusával, honnan e hó 5-én nagyobb mennyiségü élelmi czikkeket kapott, azon kivül innen oldalról támadhatja meg a montenegróiakat azon esetre, ha Mostár ellen nyomulnának.

Mig a montenegróiak a banjai területen vannak — mondá Muktár - nincs oka elhagyni Trebinyét, annálkevésbé, mert most még igen gyenge, és Dervis pasa, ki Mitroviczából 14 zászlóaljjal és tüzérséggel már utban van, csak 14 nap alatt érkezhetik Gackóba. Muktár serege 14 zászlóaljból (à 400 ember) és 4 ágyuból áll. Táborában a legnagyobb rend uralkodik, Trebinye cernirozásáról szó sincs.

Mint legujabb hireket Szerbiából a „Pol. Corr.“ a következöket közli Belgrádból aug. 10-iki kelettel:

„A hadügyér hirét vette, hogy Lesjanin hadserege nincs veszélyen kivül. Osman pasa erélyesen üldözi. Lesjanin utócsapata heves harczot állott ki a törökökkel a zajcsár-paracsini uton, a szorosok találkozásánál. Lesjanin tovább folytatta visszavonulását. Horvátovics a knjazevácz-bányai uton épen a középen a két várostól elsánczolta magát. Miután Eyub pasa tegnap a szorosok közé nyomult, mára csata váratik. Horvatovics négy dandár erősitést kapott s jó positióját a végsőig fogja védelmezni. Az előrsök tegnap már csatároztak. Csernajeff tegnap Alexinácban ütötte föl főhadiszállását.

Authentikus távirati hirek szerint Dervis pasa, ki támadott, megveretett Csolák-Antics által. (Ez egy fentebbi távirat szerint nem való.) Dervisnek 12 zászlóalj nizámja és redifje s azonkivül 2500 albánja volt. Dervis 4000 foglyot és sok halottat vesztett. Csolák Antics az Ibarnál áll, mivel meg van tiltva neki a támadás. Kruzsevácz fenyegetve van (a törökök által). Egyébiránt ez nagy dolgot fog adni a törökönek, mert a szorosok és magaslatok keményen vannak megerősive.

Csernajeff félhivatalos adlatusként kapta Fadejeffet. Egy tegnap kelt napi parancsban azt mondja Csernajeff, hogy a hadsereg minden talpalatnyi szerb földet védelmezni fog s biztos hiszi is, hogy a parancsnokok, mint a legénység meg fogják tenni kötelességüket.“

A legujabb táviratok a következök:

Belgrád, aug. 11. Hiteles magántudósitások szerint Csolak Antics nagy vereséget szenvedett, s csak nehezen birt visszavonulni a magas járhatlan hegyszorosokba. Állitólag Csolak Antics maga is megsebesült, s azt beszélik, hogy haditörvényszék elé fogják állitani, mivel a főparancsnokság előbbi felhivásának, hogy gyorsan vonuljon vissza Kruseváczra, nem engedelmeskedett.

Szerajevó, aug. 10. (B. C.) Dervis pasa, Szjenicza előtt tegnap fényes győzelmet nyert. a szerbeken; több órán keresztül üldözte az ellenséget, s szerb területre nyomult. A szerbek vesztesége igen nagy.

Viddin, aug. 10. (B. C.) A törökök tegnap délután Njegotint elfoglalták. A szerb csapatok rövid harcz után visszavonultak, a várost minden lakója elhagyta.

Belgrád, aug. 11. (B. C.) Ide érkezett hiteles közlemények szerint a törökök ma 25 zászlóaljjal és 10 üteg ágyuval Wladovában állnak.

A TÁRGYALÁSI TEREMBÖL.

Az 1874-dik évi országgyülési képviselöválasztást megelözöleg, szept. hó 25-én a függetlenségi kétfelé szakadt zöld s fehér tollas párt jelöltjeinek törvény s rend ellenére botok, kampók, fokosokkal, s zászlónyekkel fegyverzett táborai H.-Nánáson körmenetet tartván, s a piaczon összetalálkozván, heves szóváltásba bocsátkoztak, majd összeverekedtek, mely tömeges vérengzés alkalmával Pap Mihály 16 napi gyógyulást igenylö jelentékeny könnyü testisérelmet, Péter Miklós, Pongor Lajos, Szabó Gábor, idösb Gyulai József, Takács Imre, Mirkó Sándor, id. Kállai Péter, s Bodnár Gábor kisebb és nagyobb könnyü testisértéseket szenvedtek, Magi Miklós pedig több kisebb mérvü sértéseken kivül a fejére oly ütést kapott, hogy annak következtében harmadnap mulva meghalt, s hullája felboncoltatván, az orvosi boncziegyzökönyv s vélemény szerint a koponyacsont belsö lemeze megrepedt, a középsö agykérütér megsérelmeztetett, agyvérömlény állott elö, és jólehet egy erös egyénnél nem lett volna is a seb föltétlenül halálos, de ezen vékony és csonbél szegény koponyáju embernél, a vett sérelmet követö pár nap mulva halált okozott, tehát egyénileg s esetleg lett a sérelem halálossá.

Részint a sérelmesek, s több tanuk előadása, részint pedig a tettesek önbeismerése szerint be lett bizonyitva, hogy ezen tömeges s emberhalált is eredményezett verekedés inditványozója, föbünöse, a verekedését már többször fenyitett megrögzött verekedö Nyakas István nánási lakos, juhász volt; hogy továbbá abban Lázár Mátyás szokásos verekedö földmivelö Péter Sándor már testisértésért fenyitett juhász, ugyanazért már büntetett Kis László s Endrei Miklós napszámosok is magokat bünösökké tették; s midön magoknak az arra törvény értelmében jogositott választóknak is, alkotmányos legszebb joguk gyakorlását s elveik diadalra juttatását, a más különben igen hatalmas fegyverrel, a nyelvvel, s a szintén nagy hatalmat képviselö sajtó utján szabad csak érvényesiteni, mennyivel nagyobb beszámitás alá esik vádlottaknak büne, kik közöl egy sem volt választóképes, s mégis ütöeszközökkel előre föltett gonosz szándékból ellátottan a többiek közzé furakodni, s ott oly véres verekedést, sőt emberhalált is okozni vakmerösködtek.

Ezek alapján a tegnap tartott nyilvános tárgyaláson Kémery K. mint közvádló mind az ötöjüket az ember halált is előidézett tömeges verekedés büntényében bünösöknek nyilvánitani, s tekintettel arra, hogy a két előbb megnevezett tettes már számtalanszor volt verekedésért fenyitve, s ekként javithatlan bünbe visszaesésöknek adták tanujelét, de a többiek is voltak már testisértésekért büntetve: Nyakas István az itélet jegerőre emelkedésétől számitandó 1 évi, Lázár Mátyás fél évi, Péter Sándort, Kis Lászlót s Endrei Miklóst 3-3 havi börtönre elitéltetni, s öket egyetemleg néhai Magi Miklós hátrahagyott özvegye részére munkaerö elvonása miatti némi kárpótlás czimén 200 forintban s a bünvádi eljárási dijakban, fejenként pedig mindegyiket a rabtartási költségekben is marasztaltatni kérte. — A kir. törvényszék Péter Sándort mint a verekedésnek egy zászlónyéllel kezdeményezöjét 6 havi, a többieket 3—3 havi börtönre itélte, egyszersmind a 200 frt dij terhe alul öket fölmentvén, a bünvádi eljárási s rabtartási költségekben is marasztalta. Mely itéletet vádlottak mindannyian — a kir. ügyészség pedig Nyakas István és Lázár Mátyás ellenében, ugy Péter Sándornak javára felebbezték.

Nagyhortobágyi puszta, aug. 7. 1876.*)

Junius havi értesitésemben jeleztem a seregélyek elmaradását és a szöcskéknek a miatt nagymérvü elszaporodását, megemlitvén azt is, hogy ha az ezidei szöcskék teljes kiképződésök előtt valamely módon el nem pusztulnak, jövöre még több várható.

Szokatlan ugyan már a mai világban különösen lapokban vallásos érzelemből folyó kifejezéseket olvasni, de itt a pusztán az Isten szabad ege alatt, a hol sem politika, sem más ember okozta tény a figyelö elmélkedési folyamát nem igen háborgatja, a hol minden foglalkozásunk olyan tárgyak körül forog, melyeknek léte, elöjövése és elmulása igen keveset, sőt részben épen nem is függ az emberi hatalomtól, itt, ily foglalkozás között nem lehet csudálni, hogy a szemlélö vallásos érzelemmel is sohajt fel ahoz a kit nem lát ugyan, de munkáiból tudja hogy lennie kell.

Eredeti ember lehet ez a tudósitó, jegyezheti meg az érdemes olvasó, szöcskékről, seregélyekről kezdi és vallásos érzelmet emleget. Igenis, mert ez alkalommal is elmondhatom, hogy csudálandók az urnak munkái, és hogy minél nagyobb a szükség, annál közelebb az isteni segedelem, mert azon nagy csapást, a mely jelenben az ugy is csak gyér mezöt adott pusztán a szöcskék pusztitása által okoztatott, elvette és jövöre is ennek nagymérvbeni előállhatását meggátolta, küldött az ezerekre és ezerekre terjedö bibiczekben a debreczeni állattenyésztö közönségnek hasznos munkásokat, — olyanokat, a melyek rövid tiz nap alatt a szöcskék kifejlettebbjeit elfogdosták ugy, hogy csakis az aprókat találjuk már de nagyon-nagyon gyér számban.

Julius hó 20-ik napján láttam először a csegei, margitai, nánási, böszörményi puszták felöl jönni egy szélét-hosszát fel nem vehető igen nagy sereg fekete madarat, seregélynek hittem első tekintetre, de repülési ügyetlenebb fordulásaik más nézetre tereltek, tehát hajtottam feléjök a hortobágy partja felé, a hova láttam öket telepedni; oda érkezvén bámultam a bibiczek sokaságán, alig hittem volna el, hogy hét vármegyében lehetne ennyi. Ezen szokatlan jelenet hogy csak okra lehet, előre gondoltam, és a madarak elszomjazott, fáradt állapota távolabbról jöttöket mutatta, elhatároztam bevárni mit fognak tenni vagy merre fognak repülni, és félórai pihenés után foltonkint különböző irányban tova repültek; egy csapat után indultam, távolról néztem, de hogy miért ugrálnak, kapkodnak, meg nem határozhattam, — közel hajtva hozzájok elrepültek ugyan, de azon tért melyen telepedve voltak, a szöcskéktöl megtisztitva találtam: igy ment ez foltonkint az egész pusztán, ugy hogy most már csak a tövisek között, a hova még a bibiczek be nem hatoltak, találni nagyobb számban kifejlett szöcskéket.

Hogy mennyi bibicz lehet most itt, számokban még csak hasonlatot sem lehet felállitanom, hanem ugy tapasztaltam, hogy öt nagy sereg van, olyan hogy a hova letelepedik egy, bizonyosan sürün ellep ezer köblös földet ugy, hogy távolról feketének látszik miattok a legelö.

A bibiczek elszaporodására igen nagy befolyásu a sertések fogyása, itt a hortobágyi pusztán a külön térre szoritása, mert a sertések mindennemü madártojást és madárfiat felfalnak, a szarvasmarha, ló és juh pedig, hogy elne tiporja arra is ügyel, tehát ezek a mezei madarak szaporodását a mi áldása az állatoknak nem gátolják; de a sertések a már kissé repülni tudó pacsirtát is elfogdossák és megeszik.

A mult julius hónap nagyon száraz és meleg hónap volt, csak hét esös nap fordult elö a 31 nap között, 1. 6. 10. 11. 19. 20. 21., elég lett volna ennyi nap is esös, ha jó esök lettek volna, de a mi volt is kevés, inkább csak csepergö volt, de mégis foltonkint megázott a puszta, különösen a marhalegelö nyugoti része, de az ökörlegelö és birkajárás legnagyobbrésze esöt nem kapott.

A marha és lólegelön még nagy baj nincsen, a legelö állatok még egész nap tele szedik magokat, és a hol elegendö viz van, a fiatal marhák és csikók szépen növekednek, csak a fogatlan és szoptató teheneken venni észre, hogy fogytán van a mező.

Julius hónap egészségesnek mondható, az idötlenül elletett borjukkal és csikókkal együtt szarvasmarhák közül 38 darab, lovak közül 10 darab az elhullási eset; szükségesnek vélem feljegyezni, hogy ezen elhullási esetek a szopos borjukkal és szopos csikókkal számitva: 10,000 azaz tizezer darab szarvasmarnából és 4000 db. lóból valók; de azt is kötelességem megemliteni, hogy a fent kitett számba a mátamegi 1100 drbból álló gulya, a hol jó kut nincs, adott 11 drb. szarvasmarhát, tehát a többi 9 gulyára és ökörcsordára 27 darab esik.

Folyó Augusztus hónap másodikán és harmadikán az országos föállatorvos urhoz volt szerencsénk, felvizsgálta különösen a méneket, kijelentése szerint a közönséges ménesek fajbeli ápolási és egészségügyi állapotával tökéletesen meg lett elégedve, igérte hogy a jövö évben Julius elején a mikor még a ménesek teljes számban vannak fogja tenni vizsgálati látogatását.

Ennek a hónapnak második napján az egész pusztán szép esönk volt, azolta is mindennap hol egyik hol másik kisréten józáporok jelentkeztek, tegnap délbe igen erös keleti melegnél kezdödött tart most is nem csekély hátrányára a jóesö után megkezd ödött ujulásnak.

Dely Mátyás.

*) E czikket térhiány miatt csak mai számunkban közölhetjük. Szerk:

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** Komlóssy Dezsö városunk kitünö képzettségü szülötte, ki a fővárosban a váltótörvényszéknél mint jegyző, legközelebb pedig Györött mint törvényszéki biró szép sikerrel müködött, a mint a hivatalos lapból örömmel olvassuk, saját kérelmére ugyancsak birói minöségben a helybeli kir. törvényszékhez tétetett át. Üdvözöljük, s óhajtva várjuk körünkbe a derék férfiut!

— **Deák Ferencz emlékszobra javára** N. N. ur 1 frtot tett le szerkesztöségünknél. Ezen hazafias czélra történendö további adakozások számára lapunkat készséggel nyitjuk meg.

— **Az szegedi iparkiállitásra** egy gyönyörü békót és lakatot küldött a „Tóth Lajos és Társa“ vasáru kereskedö czég. Kiknek alkalmuk volt látni e két tárgyat, nagy dicsérettel szólnak azon ügyességről, melylyel különösen a béko kiállitva van. Orvendenénk, ha az alföld délibábos rónáin megkedvellenék a debreczeni békót, mely ezen vidéknek kizárólagos produktuma

— **Gazdák figyelmébe!** Holnap délelött fog megtartatni 8 órakor a nagyerdön a löveldei helyiség előtti téren a Debreczen vidéki és hajdukerületi lótenyésztés emelésre tartandó jutalomdij osztás, melynek programmját, s a különböző dijakat, lapunk 137. számában közzétettük volt már. Nem mulaszthatjuk el, hogy lótenyésztö gazdáink figyelmét ujra föl ne hivjuk e nagy jelentöségü kiállitásra, melynek egész gazdászatunkra oly fontos és kihato eredménye lehet. Városunk lótenyésztö gazdái bizonynyal örömmel ragadják meg ezen alkalmat, s jelenlétökkel növelni fogják az ünnepély jelentöségét.

— **A helybeli iparos ifjuság egylete** választmányának f. évi aug. 9-én tartott ülése határozata folytán, a f. évi augusztus végén és september elején tartandó szegedi országos ipar kiállitáson az egylet magát Vadon Sándor titkár, Móricz Bertalan másod alelnök, és Juhász József segédkönyvtárnok által, — az egyleti dalkör pedig Alber József karnagy által fogja képviseltetni, kik is még a jövö hét végén a szükséges megbizó levéllel elláttatván, utnak indulnak. — Ez alkalomból kifolyólag fölkéretuek az egylet tagjai, hogy kik e küldöttséghez csatlakozni kivánnak, e czélból az egylet titkáránál ideje korán jelentkezzenek. —

Az iparos ifjak egylete eleve czélul tüzte ki magának a hazai ipar mozgalmakat és kiállitásokat tanulmányozni hogy igy városunkban ez egylet, de különösen az ipar érdekeket fejlessze és munkálhassa, minélfogva ugy hisszük a nemes város közönsége bizonyára helyeselni fogja az egylet e tekintetbeni intézkedését, s reméljük hogy az egylet kiküldöttjei szép ismeretekkel térnek vissza körünkbe.

— **Timár-utcza polgárai** kérvényt adtak be a városi tanácshoz, hogy az utcza világitása és csatornávali ellátása felől intézkedést kérjenek. A méltányos kérelemnek hisszük hogy hely fog adatni, s a városi tanács nem fogja e népes és emelkedőfélben levő utczát továbbra is mostohagyermekül tekinteni.

— **A Telegdi-gőzfürdő** vasárnap és hétfőn délelőtt férfiak, — délutánonkint pedig nőknek fog rendelkezésére állani.

— **Nyilvános köszönet.** Boldogult kis leányunk elvesztése miatt keserü fájdalomba mélyedt lelkünk erősitésére, s sajgó szivsebünk enyhitésére jelentékeny befolyással volt azon nagy számu és diszes közönség, mely f. hó 10-én kis halottunk eltakaritása alkalmával fájdalmunkban részt venni megjelent, — fogadják ezért nagyon tisztelt vendégeink bánatos lelkünk legmélyebb köszönetét; fogadja hálás köszönetünket főtiszteletü püspök ur, ki, nem tekintve azt, hogy feledhetlen kedves gyermekei elvesztése miatt sajgó szivsebét szakitja fel, engedett hő óhajtásunknak és kisdedünk felett megható imát mondott; fogadják köszönetünket kedves tanitványaim, kik egyedül ragaszkodásuk és hálás kegyeletök intő szavát követve, megtettek mindent, hogy öszhangzó énekkel tegyék meghatóbbá kis leányunk temetését; — fogadja szives köszönetünket Kerékgyártó Sándor énekvezér ur, ki kész szivvel segitette elő növendékeim nemes törekvését; fogadják összesen és egyenként köszönetünket mindazok, kik irántunk gyászos szerencsétlenségünkben segélylyel és vigasztalással voltak. Debreczen, 1876. aug. 12-én. Nőm nevében is. Somogyi Pál, tanár.

— **Helyre igazitások.** Lapunk legutolsó számában a háboru czimü czikk 4-ik sorából a „félholdas zászló" szavak után kimaradtak e szavak: „a győzelem biztos reményétől." — Továbbá a f. hó 5-kén lapunk 151. számában megjelent tetétleni levélben t. levelezőnk azt irta egy roszakaratu értesülés folytán, hogy Földesen diarhoea uralkodik (mit pedig mi már átjavitottunk, mert cholera volt eredetileg irva) de miről ottan semmit nem tudnak. E tévedéseket sietünk helyre igazitani.

— **Felhivás.** A debr. t. kereskedő testület választmánya f. hó 5-én tartott értekezletén — miként a „D. E." is közölte, — elismerésre méltó ügyszeretetének ujabb jelét adta az által, hogy kimondta: miszerint a kereskedelmi tudományokban szakszerü kiképeztetést nyert s a helybeli kereskedelmi szaktanodát sikerrel bevégzett ifjak elhelyezéséről gondoskodni fog. — Mig a nevezett t. testületi választmány részéről ez irányban a czélszerü intézkedések foganatosittatnak, tiszteletteljes bizalommal fordul a kereskedelmi tanoda igazgatósága mindenek előtt a helybeli termény, áru stb. üzletek tek. tulajdonos uraihoz, nemkülönben a pénz és biztositó intézetek nagyérdemü igazgatóihoz, hogy a kereskedő testületet és tanodát nemes törekvésekben támogatandók, a legközelebb mult $187^5/_6$. tanévvel a keresk. szaktanoda III. évfolyamát sikerrel bevégzett ifjak elhelyezésére segédkezet nyujtani s ez irányban a kereskedelmi szaktanoda igazgatóságával érintkezésbe lépni sziveskedjenek. Debreczen 1876. aug. 11. — A kereskedelmi tanoda igazgatósága.

— **Megjelent** és szerkesztőségünkhöz beküldetett a szathmár-németi h. h. gymnasium hatodik évi értesitője Szathmáry Sámuel szerkesztésében. Van a tanodának 6 tanára, 189 tanulója; továbbá a székesfehérvári kereskedelmi közép és városi tanodájának mult évi értesitője is.

— **Ügyes korcsmáros** lehet az a bizonyos Kleiber nevü egyén a nyugati soron, a ki egy nála idogáló vendégtől a mellényét, melyben 12 frt körüli pénze volt oly módon birta ellopni, hogy az csak akkor vette észre a kárt, midőn zsebébe akart nyulni, és sem zsebet, sem mellényt, sem pedig pénzt nem talált.

— **Szülőknek.** A közelgő iskolai szorgalomszak megnyilása alkalmából tudatjuk, hogy több oly derék helybeli családot ajánlhatunk, hol gymnasiumi növendékek teljes ellátásra felvállaltatnak. A szerkesztőség.

— **A czeglédutczán** a szinházzal csak nem átellenben létező s Komlóhoz czimzett kávéházat, figyelmébe ajánljuk ugy a helybeli mint vidéki egyéneknek, mint a hol a legolcsóbb árért a legjobb minőségü kávé s más ily nemü ital, pontos kiszolgálás mellett korareggeltől késő estig kapható.

— **Lóeladás.** Sz. kir. Debreczen város méneses lovaiból hétfőn azaz f. hó 14-én délután 3 órakor 24 darab részint számfeletti tenyész kancza, részint $1^1/_2$ és $2^1/_2$ éves kancza, herélt és mén csikó árverésen a külső baromvásártéren el fog adatni.

DÉLUTÁNI POSTA.

— **Bécs**, jul. 11. Belgrádból távirják, hogy a várost 1 és fél mértföldnyi kerületben erősitik. — A kragujeváczi árzenálban levő minden nagyobb löveget Belgrádba visznek. — A belügyminiszter szerződéseket kötött Belgrád számára eszközlendő igen gyors élelmiszer szállitásokra, melyet a meddig csak lehet védelmezni akarnak.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

Az első debreczeni

árverési intézetben

Hétfőn, f. hó 14-én következő tárgyak fognak elárvereltetni, u. m: gyémánt, arany és ezüst ékszerek, arany és ezüst órák, pénzek, ezüst evő eszközök s gyertyatartók, sorsjegyek, férfi- és női ruhák, asztal és ágynemüek, tajtpipák, fegyver s revolverek, fehérnemüek, mozsarak, kinai ezüst evőeszköz és gyertyatartók stb.

Ezen tárgyak nagyrésze árverésen kivül is igen jutányos árban kapható.

FOGORVOS

Dr. Hamburger. Lakik Piacz-utczán Dragota-féle házban 1824. sz. a. I-ső emeleten

HIRDETÉSEK.

BURGHOLD V.
női divat-terme

Főtér Svetits ház a Caderász-féle czukrászdával szembe 1. emelet.

Ajánlja a tisztelt női közönség becses figyelmébe, a nyári idényre külföldön és Bécsben személyesen bevásárolt következő áruit, nevezetesen:

Kész női ruhákat divatos kelméből elegansul elkészitve 8., 12., 20 forintig s feljebb.
Barege kelméből 12 frt.
Ugyanazok mosó cretonból 8 frt. Brilliantin kelméből 7 frt.
Creton schlafrokok darabja 5 frt 75 kr.
Pongyola öltönyöket (Schlafröcke) szőr-kelméből készen 7 frt 50 kr., 8 frtig.
Costümöket (Zeke és Tünik) 14., 16 , 18 frtig.
Tavaszi és nyári legdivatosabb női felöltőket posztó és bársonyból 5 forint, 15 forintig s feljebb
Jelenleg igen kedvelt férfi kabátokat (Goutleuren) nők részére Chevit-jot és Renaiszence legujabb kelmékből 8., 20 frtig.
Mantlettok és Fichülo, Pique, Ripsz és más divatos kelmékből 5 forint 50 krtól 35 forintig.
Leány-gyermek ruhák 3., 4., 5 forintig.

Női és gyermek kalapok:

csipke, lóször, Bast, szalma és fantasi anyagokból feltünö olcsó árban.

A tisztelt női világ kegyes pártfogását kérve
mély tisztelettel maradtam

Burghold V.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Borsányi Viktor
gazdasági gépész
Debreczen, N.-Várad-utcza 2203.

Ajánlja saját készitményü s legczélszerübb szerkezetü **tengeri morzsolóit**, — Stróbel és Backer-féle **szelelő rostáit**, többféle **ekéit**, **boronáit s egyéb gazdasági gépeit.** Készit mészárosok s szappanosok használatára rudas vagy kosaras **uj mérlegeket,** ésmindenféle régibb mérlegek törvényszerü átalakitását, javitását és meghitelesittetését eszközli.

Elvállal gépészi szakbavágó mindenféle munkákat, gép és kazán javitásokat a legjutányosabb áron.

211 sz. 9—10.

Haszonbér.

Hadház és Debreczenhez egyenlő távolságra, a Pallag-pusztán 300 hold kitünő homokföld, kényelmes urilakkal, kerttel, szőlővel, nagybani dohánytermeléshez berendezett épületekkel, haszonbérbe kiadó.
Ugyanott mintegy hatvan drb. marhára, bőséges legelő — minden órán kiadó.
Értekezhetni a helyszinén a tulajdonos **Jablonczay Kálmánnal.**

299 2—3.
1876.

Eladó ház.

N. Riedl Ignácz hagyatékához tartozó szt.-Anna-utcza 2539-dik szám alatt lévő ház, külső ondódi földjével eladó. — Tartalmaz 3 rendbeli lakot, gabonást, istállót, kocsiszint, górét stb. Külső ondódi földje 9 hold 690 □ öl, ujonnan épült laktanya rajta. — Figyelemreméltó a már megállapitott belsőlegelő kiosztása, a beltelkek utáni ugyancsak a fentebbi arányban még hozzájáruló majorsági föld.
Értekezhetni Kis Orbán Imre urral ugyanazon háznál.

1—2.

257. számu

Árjegyzéke

az

„ISTVÁN" gőzmalom

készitményeinek

Készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben, költségmentesen, Debreczenben kötelezettség nélkül.

Zsákostól.

100 kilogramm.

A	Asztali dara nagyszemü		26.—
„	szinte szinte 30 kil. zsacsk.		26.30
B	szinte apró szemü		26.—
„	szinte szinte 30 kil. zsacsk.		26.30
C	Dara középszerü		24.—
„	szinte 30 kilos zsacskóval		24.30
0	Királyliszt		24.—
1	Lángliszt		23.—
2	Montliszt		22.—
3	Zsemlyeliszt különös		20.80
4	„ „		19.80
5	Fehér kenyérliszt 1-ső rendü		18.20
6	szinte 2-od „		18.—
7	Közép kenyérliszt 1-ső rendü		17.40
8	szinte 2-od „		14.—
8½	Barna kenyérliszt 1-ső „		12.—
9	szinte 2-od „		10.—
10	Lábliszt		7.40
11	Finom korpa	**zsákkal**	4.—
„	„ „	**zsák nélkül**	3.40
12	Durva korpa	**zsákkal**	3.60
„	„ „	**zsák nélkül**	3.—
R I	Rozsliszt 1-ső rendü		—.—
R II	szinte 2-od „		—.—
R III	szinte 3-ad „		—.—
R IV	szinte 4-ed „		—.—
A K	Árpakása	00	34.—
„	szinte	0	30.—
„	szinte	1	23.—
„	szinte	2	17.—
„	szinte	3	—.—
„	Árpadara	5	—.—
A	Árpaliszt	6	—.—

Debreczen, 1876. auguszt. 11.

Simaőrlés 1 frt —
Darálás 50 kr
100 kilogrammonként.

Rott Lipót
és
Testvére
Férfi
divatterme.
Czegléd-utcza
2. sz. a.
ajánlja
a
n. érdemü
közönségnek.

Legujabb divatu
Férfi és gyermek kalapokat.

Férfi öltönyöket 12 frttól —
Férfi felöltőket (Havellock) 14 frttól —
Férfi „Menczikoff" 18 frt 50 kr (legujabb felöltö).
Gyermek öltönyöket 4 frttól —

Férfi és gyermek ingeket, u. m.
Chiffon és rumburgi vászonból, nemkülönben szines creton, Oxford- és Zephir szövetböl mindig nagy választékban!

Legujabb divatu
Nyakkendőket,
gallérok és kézelőket, és még sok másféle uri divatczikkeket.

Ugyanott kapható:
egy férfi nyári öltöny 8 forint 50 kr.

KUBINYI KÁLMÁNNÁL
Debreczenben,

üzletének egyik osztályában még meglehetös mennyiségben meglévö:

norinbergi és diszáruk,
női és férfi pipere kellékek,
lovagló és vadászati készletek,
UTAZÓ és TOILETTE CIKKEK
férfi kalapok és nyakkendők,
nap és esernyők,
gyermekjátékok stb

épitkezés folytán gyári áron alól is végképen kiárultatnak.
Után rendelések nem történnek.
(Bolti állványok jutányosan eladók.)

1876. 286 4—5.

Kész törött festékek,
száraz festékek mindenféle szinben,

len-firneisz, zinkweisz-firneisz, ausztriai és galicziai terpentin-olaj, tiszta gép-faolaj, tisztitott és napraforgó-olajok, damár, copál, terpentin, padozat, vas, bőr, és spiritus-lackok, politur, belga szekérkenőcs, gazdasági és kerti vetemény-magvak, fűszer és gyarmatáruk, jutányos áron ajánltatnak.

Kacsó Ferencz,
füszer és festék üzletében.
Czeglédutcza elején a tak. pénz. háza alatt.

Ugyancsak itt van a részvény-kártyagyár raktára is.

96. sz.
1876. 19—20

43 számu

ÁRJEGYZÉKE

a nagyváradi

„LÁSZLÓ" GŐZHENGERMALOM

készitményeinek.

Bizományi raktáron
CSANAK JÓZSEFNÉL
DEBRECZENBEN.

100 kilogramm, kötelezettség nélkül, ingyen zsákkal, készpénz fizetés mellett.

Egész zsák vételnél 5% engedmény.

Zsákok sulytartalma 85 Kilo, teljsúly. tisztasúlynak véve.

A. Buza dara nagyszemü	26.—
B. „ „ aprószemü	26.—
C. „ „ középszerü	24.—
0. Királyliszt	24.—
1. Lángliszt	23.—
2. Montliszt	22.—
3. Zsemlyeliszt I. rendü	20.80
4. „ II. „	19.80
5. Fehér kenyérliszt I. rendü	18.20
6. „ „ II. „	18.—
7. Közép kenyérliszt I. „	17.40
8. „ „ II. „	14.—
8½ Barna „ III. „	12.—
Korpa finom zsák nélkül	—.—
„ durva „ „	—.—

Debreczen, 1876. Auguszt. 11.

Kalapformák.

Gépczérnák, gépolaj, géprészek.

A valódi amerikai
Singer varrógépek
családok és iparosok részére az elismert legjobb varrógép, Debreczen és vidékére nézve egyedül alólirottnál kaphatók.

Tisztelettel
Holvay Gyula.

Paplan és matrácz raktár, miederek és virágok, szalagok, menyassz. fátyolok.

Kötőgyapot és gombok.

Kocsi-raktár.

Alólirottnak van szerencséje tisztelettel értesiteni a n. é. közönséget, mind helyben, mind pedig vidéken, hogy arany és ezüst éremmel jutalmazott, és a nm. magy. kir. minisztérium által elismerésben részesitett

miskolczi kocsi gyárából fiók-üzletet

rendezett be Debreczenben, piacz-utczán, a Kenessey háznál, a Tisza bank épülete mellett. — Ezen ujonan megnyitott üzletet, megtekintés és pártolás végett ajánlja a n. é. közönség figyelmébe.

Kolonics Lajos,
kocsigyáros Miskolczon.

Bővebb értesitést nyerhetni Boros Sándornál a sirkö-raktárban.

294. 3—3.

Laptulajdonos Molnár György. Kiadja a városi könyvnyomda Debreczenben.